

PROJECTE LINGÜÍSTIC

ZER ARGELAGA

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC DE LA ZER	4
2.1. Entorn	4
2.2. Alumnat	4
3. TRACTAMENT DE LES LLENGÜES	6
3.1. Llengua catalana	6
3.1.1. Llengua vehicular i d'aprenentatge/ensenyament	6
3.1.2. Llengua oral	6
3.1.3. Llengua escrita	7
3.1.4. Relació llengua oral i llengua escrita	8
3.1.5. La llengua en les diverses àrees	8
3.1.6. Acollida d'alumnat nouvingut o de parla castellana	8
3.1.7. Atenció a la diversitat	9
3.2. Llengua castellana	11
3.2.1. Aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana	11
3.2.2. Llengua oral	11
3.2.3. Llengua escrita	11
3.3. Llengua estrangera	11
3.3.1. Aprenentatge/ensenyament de la llengua anglesa	11
3.3.2. Llengua oral	12
3.3.3. Llengua escrita	12
4. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ	13
4.1. Llengua de centre i comunicació externa	13
4.2. Llengua de relació amb les famílies	13
4.3. Ús no sexista del llenguatge	13
4.4. Alumnat nouvingut	13
4.5. Distribució horària	13
4.6. Activitats extraescolars	14
4.7. Biblioteca escolar	14

1. INTRODUCCIÓ

L'element nuclear del model lingüístic escolar de Catalunya és el projecte lingüístic del centre. En aquest sentit, l'article 14 de la Llei 12/2009 d'educació, determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.

El Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, fixa els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius a l'efecte d'establir els aspectes relatius a l'organització de l'ensenyament i l'ús de les llengües oficials en cada centre.

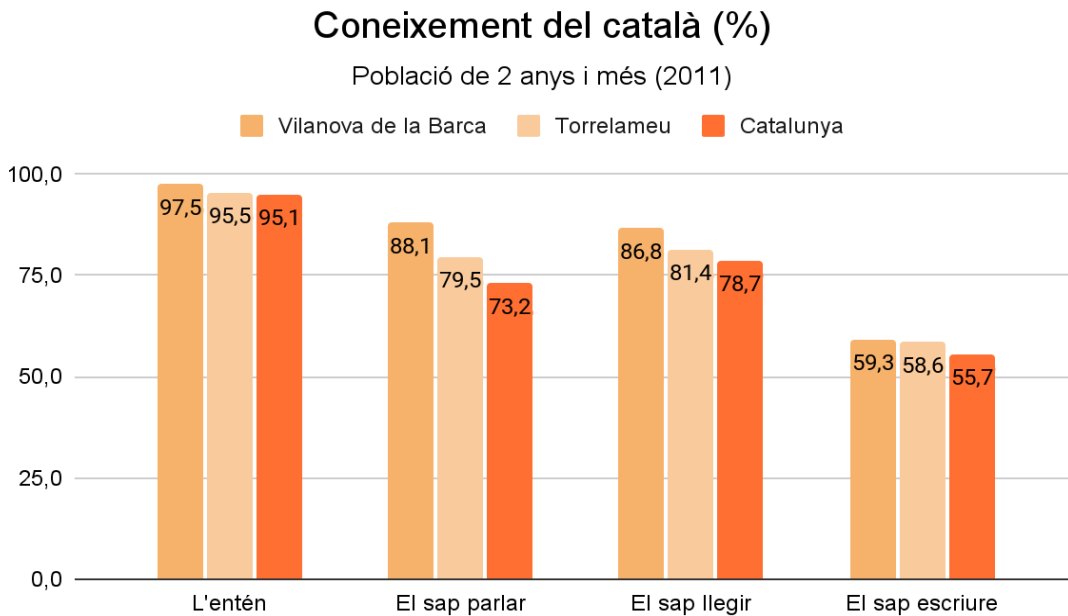
El projecte lingüístic s'ha d'ajustar a allò que estableixen els articles 10, 11, 12 i 16 de la Llei 12/2009 i de l'article 5.1.e del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

Per a l'elaboració d'aquest document s'ha tingut en compte la normativa citada anteriorment a més de la realitat lingüística del centre com un procés de reflexió, per part de tot el claustre de la ZER, sobre el tractament de les llengües en els centres educatius que la componen.

2. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC DE LA ZER

2.1. Entorn

Segons dades extretes de l'Idescat, del 2011, les últimes disponibles per a tot el territori, el coneixement del català a les dues poblacions que formen part de la ZER era:



De les dades se n'extreu que l'any 2011, el coneixement del català, en totes les seves habilitats, estava per damunt del percentatge de Catalunya i que gairebé tota la població l'entenia.

És evident que aquestes dades de fa més d'una dècada han canviat, però tot i així, encara ara la llengua que s'utilitza de forma general tant dins com fora de les dues escoles és el català.

A les escoles de la ZER, el català és la llengua que s'utilitza habitualment al pati, a les aules i de relació entre els infants. L'alumnat nouvingut i de parla castellana representen un percentatge tan petit que s'integra fàcilment a l'entorn lingüístic propi.

2.2. Alumnat

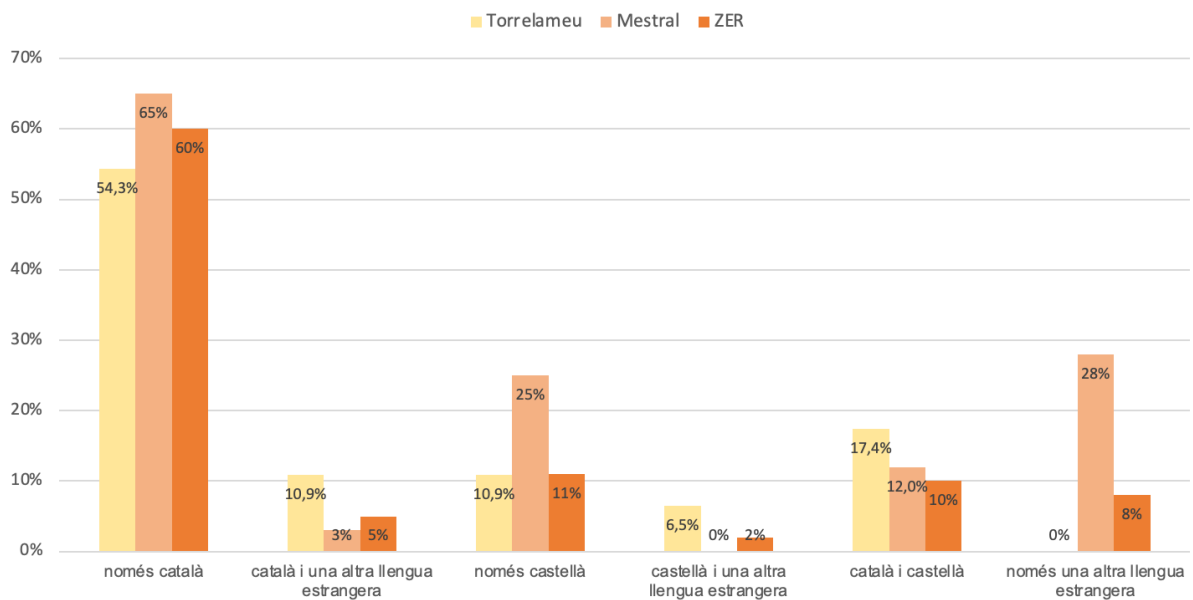
Actualment la ZER Argelaga està formada per dos centres: Escola Mestral de Vilanova de la Barca, població situada a la comarca del Segrià i l'Escola de Torrelameu, aquesta última situada a la comarca de la Noguera.

El curs 2022-2023, el 66,50% de l'alumnat de la ZER és de parla catalana, el 19% d'alumnat és castellanoparlant i el 13,50% dels alumnes procedeix d'indrets en els quals no es parla ni el català ni el castellà (Àfrica, Europa de l'Est...)

Amb més precisió, en funció de la llengua que parlen els nostres alumnes ens trobem amb els següents resultats:

	només català	català i una altra llengua estrangera	només castellà	castellà i una altra llengua estrangera	català i castellà	només una altra llengua estrangera
Escola de Torrelameu	54,3%	10,9%	10,9%	6,5%	17,4%	0%
Escola Mestral	65%	3%	25%	0%	12%	28%
ZER	60%	5%	11%	2%	10%	8%

Parla dels alumnes (%)



3. TRACTAMENT DE LES LLENGÜES

L'objectiu central de l'educació és preparar l'alumnat perquè sigui capaç de desenvolupar-se com a persona i de comunicar-se, i així pugui afrontar els reptes de la societat plural i intercultural d'avui dia. Per tant, haurem d'educar els nens i les nenes de manera que desenvolupin les competències comunicatives i lingüístiques per tal que, tant personalment com socialment, actuïn en el seu entorn i es relacionin d'acord amb els fonaments de la ciutadania.

Per aconseguir-ho, és necessari el desenvolupament integral i harmònic dels aspectes intel·lectuals, afectius i socials de la persona, entre els quals l'educació lingüística i comunicativa ocupa un lloc preferent.

Perquè els nostres alumnes siguin parlants plurilingües i interculturals cal l'assoliment de la competència plena en català i en castellà com a garantia que l'escola proporciona als alumnes la competència que els hi cal per tenir les mateixes oportunitats; també el respecte per la diversitat lingüística, el desig de conèixer altres idiomes i d'aprendre de totes les llengües i cultures.

El desenvolupament d'aquesta competència no ha de ser un afer exclusiu de les àrees lingüístiques. Ja que que la llengua i la comunicació són la base de la captació, elaboració i comunicació del coneixement, totes les àrees esdevenen també responsables del desenvolupament de les capacitats comunicatives de l'alumnat. És a dir, és imprescindible el compromís des de totes les àrees en la construcció de les competències de comunicació.

La finalitat de l'ensenyament i aprenentatge de llengües diverses és el seu progressiu coneixement i domini, uns factors que han d'afavorir la convivència i l'obertura al món.

Afegir també, que es tenen en compte els resultats de les proves i avaluacions periòdiques, tan internes com externes, en les diferents etapes educatives.

3.1. Llengua catalana

3.1.1. Llengua vehicular i d'aprenentatge/ensenyament

En els centres que componen la ZER, s'utilitza la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge/ensenyament en totes les activitats internes i externes de la comunitat educativa. Per tant, les activitats curriculars orals i escrites, les intervencions dels mestres, el material didàctic, els llibres de text i altres activitats fetes dins de l'àmbit escolar es realitzen en llengua catalana.

3.1.2. Llengua oral

El progrés en la competència comunicativa oral de l'alumnat s'ha d'aconseguir a partir de la

interacció amb el mestre/a i amb els companys. La producció lingüística dels alumnes ha d'estar relacionada amb el model lingüístic docent; per tant, són fonamentals l'actuació del mestre com a element impulsor de la comunicació verbal i la qualitat del seu model lingüístic (una bona pronúncia, un llenguatge col·loquial correcte i una actitud positiva davant les situacions comunicatives). L'ús correcte de la llengua parlada s'ha de procurar no només a la classe de llengua sinó en totes les activitats escolars i en totes les interaccions personals.

A educació infantil es treballa l'expressió oral mitjançant les rutines, el calendari, els projectes, exposicions (de receptes, d'un tema concret...) prèviament preparat a casa.

A educació primària es treballa la competència comunicativa oral, de cicle inicial a cicle superior, mitjançant diferents modalitats de comunicació oral, com poden ser: invenció, explicació o dramatització de contes, debats sobre temes donats, descripcions de situacions, objectes o persones, exposició i argumentació d'opinions i d'idees, exposicions de coneixements prèviament preparades, representació de diàlegs en situacions molt diverses, amb redacció prèvia o improvisats...

3.1.3. Llengua escrita

La competència escrita s'ha de potenciar en totes les seves dimensions receptives (lectura) i productives (escriptura) de comunicació i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient, significatiu i eficaç. Cal, per part dels mestres, motivar els alumnes per llegir i escriure, perquè d'aquesta manera podran descobrir en la llengua escrita una eina per entendre's a si mateixos i a les altres persones, per saber dels fenòmens del món i la ciència; també com a font de descoberta i creixement personal. En aquest sentit, té particular importància la potenciació de la biblioteca escolar i la utilització d'eines TAC, com a dinamitzadores dels aprenentatges de la lectura i l'escriptura.

En ambdós centres de la ZER es desenvolupa l'aprenentatge inicial de la lectura i l'escriptura seguint un enfocament constructivista.

A educació infantil s'inicia a partir de l'estudi de les parts que componen l'escriptura: coneixement de lletres, relacionar les lletres amb paraules, escriptura i recerca de lletres, picar paraules, treball del nom propi i dels companys, identificació de paraules curtes amb o sense relació amb imatge, escriptura lliure de paraules, còpia de paraules, frases o petits textos.

A educació primària es treballa a partir de les tipologies textuais o vivències, exposició

de necessitats, textos lliures, comprensions lectores, vocabulari, gramàtica...

3.1.4. Relació llengua oral i llengua escrita

Hi ha un plantejament integral de les quatre habilitats lingüístiques (escoltar/parlar/llegir/escriure). Aquestes habilitats es treballen de manera implícita des de totes les àrees del currículum en el desenvolupament de les activitats diàries. De manera específica, la relació llengua oral / llengua escrita és inherent a totes les activitats de l'àmbit comunicatiu i a tots els nivells.

3.1.5. La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua catalana és responsabilitat del conjunt del claustre; per tant, es vetlla per l'aprenentatge de l'expressió i la comprensió de la llengua catalana des de totes les àrees del currículum.

3.1.6. Acollida d'alumnat nouvingut o de parla castellana

La ZER vetlla perquè l'alumnat nouvingut rebi una acollida al centre i una atenció lingüística adient en llengua catalana i així facilitar el seu accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge. Al mateix temps es vetlla perquè tingui una bona adaptació i integració al centre.

L'enfocament comunicatiu de la llengua defensa que la llengua s'adquireix quan s'usa i és una eina que regula l'activitat en interacció amb els altres. Així doncs, la pràctica dels codis oral i escrit es farà a partir de les necessitats, dels interessos i les motivacions dels alumnes, fent exercicis reals o versemblants de comunicació. Les activitats s'haurien d'organitzar de manera que hi hagi buits d'informació i un interlocutor que permeti contrastar-la, tenint en compte les condicions següents:

- Que estiguin relacionades amb els interessos dels alumnes (jocs, creativitat, curiositat...).
- Que tinguin una intenció comunicativa, que posin l'alumne en situació de fer coses i la llengua esdevingui l'instrument per poder-les fer.
- Que impliqui l'alumne en la situació comunicativa tot fent-lo participar activament en l'ús de la llengua (que l'alumne produeixi llenguatge per mitjà de provatures i errades).
- Que es comparteixi el context per a cada activitat (que els alumnes coneguin les normes que regulen cadascuna de les activitats i també els temes i els escenaris on es desenvolupa la situació comunicativa).
- I que afavoreixin el procés comunicatiu.

Tanmateix, la presència de la llengua escrita a l'aula ha de ser important, així com el seu ús en

situacions comunicatives que reflecteixin la realitat. El treball per projectes, en què realitzen activitats orals i escrites i l'organització dels aprenents en grups de treball, pot ser una bona tècnica didàctica per motivar tant l'alumnat nouvingut com l'autòcton.

La metodologia de les actuacions d'acollida ha de girar entorn de l'organització dels aprenentatges de manera globalitzada, mitjançant la proposta d'activitats funcionals, el foment del treball cooperatiu i l'establiment de relacions personals positives.

Cal treballar per establir unes relacions interpersonals alumnat - professorat en les quals l'alumnat s'ha de sentir reconegut en allò que aporta a l'escola (en el cas d'alumnat que tingui una llengua que no coneix el professorat aquest reconeixement haurà de ser més gestual, però hi ha de ser) i cal també possibilitar unes relacions afectives positives entre professorat i alumnat. Ambdós aspectes ajuden a crear les condicions per adquirir una nova llengua.

En aquest sentit, cal tenir present que és un procés lent, gradual i ple d'anades i tornades; per això el discurs del professorat, la seva forma d'expressió,... ha de buscar en tot moment adaptar-se a les habilitats comunicatives del seu alumnat: una parla altament contextualitzada, activitats en forma de tasques, propostes metodològiques basades en els centres d'interès, en els racons o en els projectes, relacions interpersonals més individualitzades, etc.

En definitiva, el resultat és que l'alumnat i el professorat han de negociar permanentment què es fa i què es diu a l'aula, de manera que la negociació dels significats, element clau del progrés escolar de l'alumnat, vertebrï tota l'activitat escolar.

S'ha de destacar, finalment, que el treball de la llengua oral és fonamental, ja que la majoria de l'alumnat nouvingut (tret d'aquell que viu en contextos sociolingüístics en què la presència social de la llengua catalana és molt alta) no té contacte amb la llengua del centre educatiu, ni a la seva família, ni en el seu entorn social. Per això en els primers moments d'incorporació al nostre sistema educatiu ha de prevaler la llengua oral, base del desenvolupament lingüístic necessari per abordar l'especificitat lingüística implicada en les activitats d'ensenyament i aprenentatge.

3.1.7. Atenció a la diversitat

L'educació es regeix pel principi d'atenció a la diversitat, base d'una escola inclusiva. Per poder dur a terme aquest principi es poden utilitzar certs mecanismes com els suports en el grup ordinari, desdoblaments i agrupaments flexibles. A més a més, es planteja la possibilitat de realitzar adaptacions al currículum.

Cal destacar que la Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD) de la ZER, formada per les direccions de les dues escoles i el/la psicopedagog/a de l'EAP vetlla per tal que tot l'alumnat amb

necessitats específiques tant psíquiques, físiques, socials, culturals, etc. disposi dels recursos adients. Al mateix temps la comissió, la qual es reuneix una vegada al trimestre, vetlla per detectar els casos nous.

Estratègies referents a l'alumnat:

- Fomentar el treball cooperatiu on l'alumnat a través del treball grupal tingui la possibilitat de parlar.
- Fomentar l'autoestima i l'autoconfiança de l'alumnat en relació amb allò que és seu i de la seva família.
- Afavorir l'escolarització dels fills/es de famílies immigrades que tenen entre 3 i 6 anys.
- Donar més protagonisme a l'alumnat en relació amb les coses que viu.
- Fer ús del suport escolar personalitzat per treballar les dificultats en l'aprenentatge de la llengua.
- Designar els company/es-tutor/es en els centre educatius.
- Obtenir el màxim d'informació possible de l'alumne/a nouvingut/da pendent d'escolaritzar.
- Facilitar l'atenció a la diversitat amb el model pedagògic de la inclusió, que té com a principi bàsic treballar els continguts comuns que té l'alumnat.
- Fomentar el reconeixement de la llengua i la cultura pròpies del lloc d'origen.
- Valorar la llengua materna de l'alumnat nouvingut.

Estratègies referents al professorat:

- Prendre consciència de la capacitat de comprensió i del nivell de la llengua de l'alumnat.
- Adaptar el llenguatge a una aula diversa.
- Procurar dotar el professorat de formació per oferir una adequada acollida lingüística i intercultural.
- Valorar la formació en immigració i aprenentatge lingüístic adquirit pel professorat en els darrers anys d'experiència.
- Aprofitar els recursos materials elaborats fins el moment (fitxes, dossiers, treball del dol migratori etc.).
- Cuidar les actituds dels professionals que atenen a l'alumnat nouvingut i dels agents socials que intervenen en el fenomen del fet migratori.
- Sensibilitzar el professorat de la necessitat d'acollir en català.

3.2. Llengua castellana

3.2.1. Aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

El tractament de la llengua castellana segueix el mateix enfocament comunicatiu funcional i constructivista que s'utilitza per la llengua catalana.

Les quatre habilitats lingüístiques bàsiques a nivell oral i escrit es treballaran de manera integrada i el professorat ha de procurar transmetre un model correcte de la utilització d'aquesta llengua.

3.2.2. Llengua oral

L'objectiu final és que l'alumnat tingui el mateix nivell de llengua catalana i llengua castellana.

A tots els cicles es realitza un treball específic de llengua oral perquè l'alumne adquireixi estructures lingüístiques que li permetin iniciar i/o mantenir una conversa i es treballen tot tipus de textos orals com dramatitzacions, entrevistes, descripcions, etc.

L'ensenyament - aprenentatge de la llengua castellana a nivell oral ha de ser funcional, participatiu i actiu.

3.2.3. Llengua escrita

La ZER es marca com a objectiu a aconseguir al final de l'etapa de Primària formar lectors i escriptors competents en llengua castellana. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions del currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells. Es farà coordinadament amb l'assignatura de llengua catalana i les estones dedicades al treball de les habilitats lingüístiques comunes.

3.3. Llengua estrangera

3.3.1. Aprenentatge/ensenyament de la llengua anglesa

La llengua estrangera que s'introdueix al centre és l'anglès, impartida pel mestre/a especialista. Es rendibilitzaran els coneixements de la llengua anglesa de la resta del claustre, tot organitzant suports inclusius d'aquests docents, per tal d'atendre la diversitat, i introduint la llengua anglesa de manera puntual en activitats com les rutines, els projectes..., és a dir, el professorat que tingui coneixements en aquesta llengua pot fer suports o realitzar alguna activitat d'aula en anglès.

L'aprenentatge d'aquesta llengua es realitza des d'un enfocament comunicatiu i molt participatiu per part de tots els alumnes; s'inicia a EI3 i durant tota l'etapa d'educació infantil és majoritàriament a nivell oral. La comprensió i expressió escrita s'introdueix a primer de cicle inicial.

A Cicle Mitjà i Cicle Superior es porta a terme l'AICLE "Science in English": que consisteix a desenvolupar, íntegrament en anglès, un tema per trimestre de l'àrea de coneixement del medi natural i social.

Les sessions de llengua anglesa han de ser un espai de temps on l'alumne faci una immersió en aquesta llengua. Per la qual cosa, el mestre/a especialista utilitza la llengua anglesa com l'habitual en les interaccions formals i informals dins i fora de l'aula.

El suport dels mitjans audiovisuals i informàtics per facilitar models reals de llengua són molt importants.

3.3.2. Llengua oral

La introducció de l'anglès a l'etapa d'educació infantil respon al fet que com més aviat s'introdueix la llengua estrangera, els alumnes es familiaritzen amb més rapidesa amb la nova llengua i poden arribar a un nivell més alt en acabar l'educació Primària.

Al Cicle Inicial de Primària, l'anglès es treballarà primordialment a nivell oral, per anar introduint el llenguatge escrit referit al vocabulari i les estructures lingüístiques simples treballades.

3.3.3. Llengua escrita

Per afavorir l'aprenentatge de la llengua anglesa es dissenyen situacions d'aprenentatge globals, integrant la llengua oral i escrita des d'una perspectiva clarament funcional i constructivista. Per tant la metodologia és activa, participativa i implica la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats de manera transversal i interactiva.

4. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

4.1. Llengua de centre i comunicació externa

Els documents propis de la ZER (Projecte Educatiu, Projecte Lingüístic, Projecte de Direcció, NOFC, ...) estaran redactats en llengua catalana.

Les reunions (claustres, cicles, coordinacions, consells escolars...), els informes dels alumnes a les famílies, les comunicacions a les famílies (circulars, cartells, rètols i altres informacions exposades)... també es realitzen en llengua catalana. De la mateixa manera que totes les activitats administratives i les comunicacions entre el centre i l'entorn (AMPA, ajuntament...) es fan també en aquesta llengua.

Al mateix temps, totes les informacions, articles, articles d'opinió... publicades als blocs dels dos centres es redacten en català. No obstant això, i depenent de la temàtica, alguns textos poden estar redactats en castellà o anglès.

4.2. Llengua de relació amb les famílies

Les reunions i entrevistes amb les famílies es faran en català, llevat de les persones novingudes recents o bé aquelles que manifestin la incapacitat per entendre el català.

Quan hi hagi entrevistes amb famílies que desconeguin el català i el castellà, es demanarà la presència d'un traductor/a facilitat pel Departament d'Educació.

4.3. Ús no sexista del llenguatge

Tant a nivell educatiu com administratiu, es procura fomentar un ús no sexista del llenguatge, tot tenint en compte ambdós gèneres i evitant expressions discriminatòries.

S'intenta afavorir en l'alumnat, a nivell més transversal, el treball d'actituds crítiques amb els estereotips per tal d'evitar la discriminació, la segregació i la desigualtat per motius de sexe.

4.4. Alumnat nouvingut

Durant el període d'acollida de les famílies de l'alumnat nouvingut i sempre que l'interlocutor tingui dificultats per comprendre la nostra llengua, es prendran les mesures necessàries perquè la comunicació sigui possible (traductor, mediador...).

4.5. Distribució horària

La distribució horària de les àrees de llengua al llarg de l'educació primària es farà respectant la seva assignació horària global segons l'annex 4 "Horaris mínims i globals d'etapa" del Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. i el compliment del total d'hores mínimes assignades a cadascuna de les llengües i dels horaris mínims per a les

diferents àrees.

4.6. Activitats extraescolars

Les activitats extraescolars organitzades per l'AMPA de cada un dels centres, es realitzaran en llengua catalana, a excepció de l'activitat que requereixi fer-ho en una altra llengua, per exemple, l'activitat d'anglès.

4.7. Biblioteca escolar

La biblioteca escolar és un espai d'aprenentatge on s'hi poden trobar diferents recursos i informació per al desenvolupament de les àrees curriculars.

Ha d'estar a l'abast de l'alumnat, del professorat i de tota la comunitat educativa. La composició del fons respon al nivell educatiu del centre i preveu la diversa tipologia d'usuaris/es. La llengua dels documents ha de ser preferentment la catalana, però també el fons ha de tenir molt en compte les llengües curriculars, castellana, anglesa i altres que el centre pugui oferir, i la diversitat lingüística de l'alumnat. La dinamització de la biblioteca escolar comprèn la planificació i el desenvolupament de diferents programes, propostes i activitats de foment de la lectura.

DILIGÈNCIA per fer constar que el present document ha estat aprovat pel consell Escolar el dia 16 de desembre de 2014 tal com consta en el Llibre d'Actes d'aquest òrgan col·legiat.

DILIGÈNCIA per fer constar que la modificació del present document ha estat consensuada en la sessió 7 del claustre de mestres de data 24/05/2017 i aprovada en la sessió 3 de Consell Escolar de data 19/06/2017 tal i com consta en els Llibres d'Actes d'aquests òrgans col·legiats.

DILIGÈNCIA per fer constar que la modificació del present document ha estat consensuada en la sessió 3 del claustre de mestres de data 11/01/2023 i aprovada en la sessió 2 de Consell Escolar de data 18/01/2023 tal i com consta en els Llibres d'Actes d'aquests òrgans col·legiats.

La Secretària

Vist-i-plau

El director

SANDRA ESTRUEL DUQUE

PABLO DE MIGUEL CABEZUDO